

04.11.2020

POL-2020-66194

Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 21.10.2020

HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa vuoden 2021 talousarvioesityksestä. Lausuntopyynnössä hallintovaliokunnan teema on, että poliisin palvelut ovat tasapuolisesti saatavilla myös harvaan asutulla alueella ja että erityisesti harva-alueiden poliisipalvelut ovat vaatimattomat kiireellisissä hälytystehtävissä.

Pydyttynä lausuntona Lapin poliisilaitos toteaa seuraavaa:

Poliisilaitos pitää erittäin myönteisenä talousarvioesityksessä olevaa 4,1 mE rahoitusta, josta osa olisi suunniteltu toimintavalmiusaikatyöryhmän suositusten ensi vaiheen toimeenpanoon erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

Lapin poliisilaitoksen toiminta-alue on poliisin palvelujen osalta poikkeuksellisen haasteellinen pitkien etäisyyksien vuoksi. Vaikka poliisilaitoksella on tällä hetkellä palveluverkostossa 14 miehitettyä poliisiasemaa, ovat siitä huolimatta pisimmät etäisyydet Ivalosta Utsjoelle 165 km ja Muoniosta Kilpisjärvelle 196 km. Utsjoen miehittämätön poliisiasema on ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi vain tilapäisessä käytössä eli sitä ei voida käyttää poliisipartioiden yöpymiseen. Enontekiön poliisiasemalle ei ole sijoitettu pysyvästi poliisimiehiä, sillä eläköitymistä jälkeen vapautuneet kaksi virkaa sijoitettiin Muonion poliisiasemalle, joka sijoittuu strategisesti paremmin koko Tunturi-Lapin ja etenkin Levin matkailukeskuksen operatiivista toimintaa ajatellen.

Lapin poliisilaitoksen toimipisteiden väliset etäisyydet ilmenevät oheisesta kartasta:

A-luokan kiireellisten tehtävien keskimääräiset toimintavalmiusajat käyvät ilmi liitteenä olevasta toimintavalmiustaulukosta. Taulukossa on keltaisella korostettu haasteellisimmat kunnat. Pidemmällä aikavälillä A-luokan kiireellisten tehtävien osalta Lapissa erottuvat erityisesti ns. ”erityisharva-alueet” eli Utsjoen, Enontekiön ja Savukosken kunnat. Näissä kunnissa on viime vuosina tapahtunut A -kiireellisyysajan toimintavalmiusajoissa sekä myönteistä kehitystä että myös huonontumista. On muistettava kuitenkin, että A-luokan tehtävämäärät näissä kunnissa ovat liitteenä olevan taulukon mukaan vuosi tasolla varsin vähäiset, sillä Utsjoella ja Savukoskella on ollut alle kymmenen A-kiireellisyysluokan tehtävää. Pieni tehtävämäärä ja yksittäiset tehtävät voivat vaikuttaa keskimääräiseen toimintavalmiusajan laskentaan joko hyvään tai huonoon suuntaan riippuen poliisipartion sijainnista hälytystehtävän sattuessa. Poliisipartioiden sijoittelussa ja partioinnin suunnittelussa kyse on todella vaikeasta todennäköisyysarvioinnista, sillä A-kiireellisyystehtävä voi tulla milloin tahansa. Toimintavalmiustyöryhmän esittämän enintään 55 minuutin enimmäisvasteajan saavuttaminen lähimmältä miehityltä poliisiasemalta hälytysajona ajettuna ei onnistu Utsjoelle ja Enontekiön Kilpisjärvelle. Muissa kunnissa tavoiteaika on saavutettavissa kuntakeskusten osalta.

Vaikeasti tavoitettavat kunnat sijaitsevat hajallaan koko Lapin maakunnan alueella, jonka vuoksi toimintavalmiusajan parantaminen ei onnistu lisäresurssin keskittämällä tiettyyn paikkaan, vaan lisäresurssi joudutaan hajauttamaan.

Utsjoen, Enontekiön, Savukosken, Sallan ja Tornionjokilaakson hälytysvastetta pystytettäisiin parantamaan vahvistamalla lähimpien tukeutumispoliisiasemien (esimerkiksi Inari, Muonio, Salla, Pello) poliisimiesresurssia, jolloin säännöllisiä partiointimatkoja voitaisiin lisätä irrottamalla muusta hälytysvastuusta erilliset harvapartio liikkumaan vaikeasti tavoitettavilla alueilla. Poliisimiesresurssin lisäys toisi aina myös ajallista ja alueellista kattavuutta pitkien toimintavalmiusaikojen kuntiin. Ylitorniolla, Pellossa, Kolarissa ja Sallassa on tällä hetkellä vain yksi poliisipartio.

Riittävällä resurssilisäyksellä ja tietojohtoisella työvuorosuunnittelulla saataisiin kattavuus mitä todennäköisimmin niin hyväksi, että suunniteltuihin enimmäistoimintavalmiusaikoihin (55 min) voitaisiin päästä.

Poliisilaitoksella ei ole muuta lausuttavaa.

Poliisipäällikkö

Esa Heikkinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 04.11.2020 klo 09:54. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

LIITTEET

A- toimintavalmiusajat Lapin kunnissa
A -tehtävämäärät Lapin kunnissa